

Ήταν μεσάνυχτα της 3ης προς 4ης Μαρτίου του 1944, όταν οι Βούλγαροι συνέλαβαν και συγκέντρωσαν τα μέλη της εβραϊκής κοινότητας της Ξάνθης σε μια καπναποθήκη της οδού Σαλαμίνας 1, για να τους οδηγήσουν, λίγες ημέρες μετά, προς τον αφανισμό τους, σε στρατόπεδο συγκέντρωσης των Ναζί στην Τρεμπλίνκα.

Η θλιβερή επέτειος τιμήθηκε το πρωί της 4ης Μαρτίου 2023, στην Ξάνθη, σε μια σεμνή τελετή, που διοργάνωσε το ΠΑΚΕΘΡΑ στο Μνημείο Ολοκαυτώματος στην Πλατεία Ελευθερίας, παρουσία του Δημάρχου Μανώλη Τσέπελη, εκπροσώπων του Προγράμματος Δράσεις Ιστορίας-Μνήμης-Πολιτισμού και του Ευrope Direct ΑΜΘ, καθώς και του Διευθυντή του Μουσείου της Τρεμπλίνκα Δρ. Edward Korówka και της Δρος Susy Gruss, από το Ινστιτούτο Salti του Πανεπιστημίου Bar-Ilan του Τελ Αβίβ, που επισκέφθηκαν την περιοχή στο πλαίσιο του περιφερειακού αφιερώματος μνήμης, υπό τον κεντρικό τίτλο: «Η Εξόντωση των Εβραίων της ΑΜΘ- 80 χρόνια από το ολοκαύτωμα στην Τρεμπλίνκα». Το Αφιέρωμα τελεί υπό την αιγίδα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης και στην Ξάνθη υποστηρίζεται από τον Δήμο Ξάνθης, το Πρόγραμμα Δράσεις Ιστορίας-Μνήμης-Πολιτισμού, το Ίδρυμα Θρακικής Τέχνης και Παράδοσης, το Ευrope Direct ΑΜΘ, το Μουσείο της Τρεμπλίνκα (Πολωνία) και το ΠΑΚΕΘΡΑ.

Ιδιαίτερα σημαντική ήταν και η συνάντηση που ακολούθησε στην Αίθουσα «Βιργινία Τσουδερού», της Καπναποθήκης «Π», με μαθητές του 3ου Γυμνασίου Ξάνθης και του 2ου ΓΕΛ. Οι μαθητές, επεξεργάστηκαν τους προηγούμενους μήνες θέματα μνήμης, ιστορίας και αποδοχής της ετερότητας και η συμμετοχή τους στο αφιέρωμα θα ολοκληρώνονταν με την πρώτη μαθητική πορεία μνήμης, στην Ξάνθη, η οποία και αναβλήθηκε λόγω του πένθους.

Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων τροποποιήθηκε, λόγω του τριήμερου εθνικού πένθους που έχει κηρυχθεί στη χώρα μας, εξαιτίας του τραγικού σιδηροδρομικού δυστυχήματος στα Τέμπη. Ο Δήμαρχος Ξάνθης, ο οποίος στις 3.3.23 υποδέχτηκε τον Διευθυντή του Μουσείου της Τρεμπλίνκα, τους εκπροσώπους του Προγράμματος και του Ευrope Direct ΑΜΘ στο γραφείο του, με δήλωσή του τόνισε: «Προτεραιότητά μας είναι η νεολαία να γνωρίζει την ιστορία του τόπου που γεννήθηκε και ζει, γιατί αυτή αποτελεί το μέλλον της πατρίδας μας και θα επιφορτιστεί να διαδώσει τις αρχές και τις αξίες στις επόμενες γενιές. Ο δήμος μας είναι πάντα αρωγός σε κάθε πρωτοβουλία που τιμά την ιστορία και προάγει την ειρήνη και τη συνεργασία».

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ

Το πρωί της Κυριακής 5.3.23, στον Πολυχώρο Τέχνης «Οικία Μάνου Χατζιδάκι», πραγματοποιήθηκε η επιστημονική Ημερίδα με θέμα «Μνήμες διωγμού και επιβίωσης: Θραύσματα οικογενειακών ιστοριών». Μίλησαν οι: Δρ. Οντέτ Βαρών-Βασάρ, ιστορικός, Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος με θέμα «Οικογένεια Βαρών, οικογένεια Ρούσσο: εκτόπιση, εξόντωση, Αντίσταση, επιβίωση και η μεταβίβαση της μνήμης» και η ψυχναλύτρια Αριέλλα Ασέρ, με θέμα «Η διαδρομή μιας σεφαραδίτικης οικογένειας: η οικογένεια Περαχιά».

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας, στο Ίδρυμα Θρακικής Τέχνης και Παράδοσης, έγινε η εκδήλωση - παρουσίαση του τεκμηρίου Μνήμης που σχετίζεται με τον Γιουδά Χαΐμ Περαχιά, τον τελευταίο και μοναδικό Εβραίο κάτοικο της Ξάνθης, μέχρι τον

θάνατό του, το 1970. Με θέμα «Μια ντουλάπα, Τρεις πόλεις, Μια ιστορία», το εργαστήριο που δημιούργησε το πρόγραμμα Δράσεις Ιστορίας Μνήμης Πολιτισμού, βασίζεται σε μια ντουλάπα, την οποία διέσωσε η κ. Μαρία Πετρά, μέλος του προγράμματος. Στην ντουλάπα υπάρχει σε τρία σημεία (αποτύπωμα στένσιλ) το όνομα του ιδιοκτήτη της Juda Haim Perahia.

Ο Γιουδά Χαΐμ Περαχιά (1886-1970), υπήρξε διευθυντής της καπνικής εταιρείας Commercial Company of Salonica Ltd, αρχικά στις πόλεις της Καβάλας, της Δράμας και στη συνέχεια στην Ξάνθη. Διασώθηκε από τη μεταφορά και εξόντωση στην Τρεμπλίνκα, γιατί το βράδυ, 3 προς 4 Μαρτίου του 1943, βρισκόταν στην Καβάλα.

Η ντουλάπα είναι άμεσα συνδεδεμένη τόσο με το κοινό καπνικό παρελθόν τριών πόλεων της ΑΜΘ, όσο και με την προπολεμική παρουσία των εβραϊκών κοινοτήτων. Ολοκληρώνοντας την εκδήλωση, ακολούθησε σύντομη σιωπηλή πορεία μέχρι την καπναποθήκη της οδού Σαλαμίνας, όπου κρατήθηκαν τα μέλη της ελληνο-εβραϊκής κοινότητας Ξάνθης από τις φασιστικές βουλγαρικές κατοχικές δυνάμεις πριν την εκτόπισή τους.

Με στοιχεία από: [ΕΜΠΡΟΣ, 4.3.2023](#), & [facebook Νίκου Κοσμίδη](#)

Σχετικά:

[-ΤΑ ΝΕΑ, 18.3.23](#), της Οντέτ Βαρών - Βασάρ: «1943-2023: Η ΑΝΑΔΥΣΗ ΜΙΑΣ ΛΗΣΜΟΝΗΣΜΕΝΗΣ ΜΝΗΜΗΣ. ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΞΑΝΘΗ ΓΙΑ ΤΑ 80 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΤΟΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ»

[-Η ιστορία του τελευταίου Εβραίου επιζώντα της Ξάνθης](#). Ιστοσελίδα Xanthi2.gr